

REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W TORUNIU

PROGRAM EDUKACJI LEŚNEJ SPOŁECZEŃSTWA W NADLEŚNICTWIE GNIEWKOWO NA LATA 2008-2017

AKCEPTUJE:

NADLEŚNICZY

inż. Stanisław Jagielski

NADLEŚNICZY
NADLEŚNICTWA GNIEWKOWO

ZATWIERDZAM:

inż. Janusz Kaczmarek

DYREKTOR
REGIONALNEJ DYREKCJI
LASÓW PAŃSTWOWYCH
W TORUNIU

Torun, 30.11.2007r.

Spis treści:

1. Wprowadzenie. Podstawy prawne Programu.
 - 1A. Podsumowanie działalności Nadleśnictwa za okres miniony do 31.12.2007.
 2. Ustalenia Komisji programu edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Gniewkowo.
 3. Charakterystyka (naturalnych) walorów edukacyjnych nadleśnictwa.
 4. Obiekty edukacji leśnej nadleśnictwa.
 5. Obiekty edukacji przyrodniczej innych podmiotów znajdujące się na terenie nadleśnictwa.
-
6. Partnerzy w edukacji leśnej społeczeństwa.
 7. Wydawnictwa edukacyjne o nadleśnictwie.
 8. Plany roczne działalności edukacyjnej.
 9. Sprawozdania roczne z działalności edukacyjnej.
 10. Podsumowanie działalności edukacyjnej za minione dziesięciolecie.

1. Wprowadzenie. Podstawy prawne edukacji leśnej.

Edukacja leśna społeczeństwa jest jednym z zadań realizowanych przez Lasy Państwowe, wynikającym z założeń Polityki Leśnej Państwa i przyjętych „Kierunków rozwoju edukacji leśnej społeczeństwa w Lasach Państwowych”.

Stała i powszechna edukacja leśna ma na celu:

- 1) upowszechnianie w społeczeństwie wiedzy o środowisku leśnym oraz o wielofunkcyjnej i zrównoważonej gospodarce leśnej.
- 2) podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie racjonalnego i odpowiedzialnego korzystania ze wszystkich funkcji lasu.
- 3) budowanie zaufania społecznego dla działalności zawodowej leśników.

Cele edukacji leśnej należy realizować w oparciu o następujące treści:

- 1) budowa i funkcjonowanie ekosystemów leśnych
- 2) produkcyjne i pozaprodukcyjne znaczenie lasu
- 3) zagrożenia i ochrona lasów
- 4) ochrona przyrody
- 5) rola leśnika w gospodarowaniu zasobami przyrody

Program edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Gniewkowo nawiązuje do obowiązujących w Lasach Państwowych dokumentów dotyczących edukacji leśnej społeczeństwa:

- A) „Polityka Leśna Państwa” przyjęta w 1997 roku.
- B) „Kierunki rozwoju edukacji leśnej w Lasach Państwowych” Zarządzenie nr 57 z dnia 9 maja 2003 r. Dyrektora Generalnego LP.

1A. Podsumowanie działalności Nadleśnictwa za okres miniony od 1.01.04 do 31.12.07.

Edukacja ekologiczna w Nadleśnictwie Gniewkowo prowadzona jest w zorganizowanej formie od 1997 roku, od chwili gdy została zaplanowana i utworzona we współpracy z Urzędem Miejskim w Aleksandrowie Kujawskim ścieżka przyrodniczo leśna „Świerczyna” zlokalizowana na terenie leśnictwa Pieczenia.

Tematyka ścieżki biegnącej przez d-stany usytuowane w sąsiedztwie miasta Aleksandrowa Kujawskiego obejmuje zagadnienia związane z ochroną przyrody, gospodarką leśną i ochroną przeciwpożarową. Nadleśnictwo brało również czynny udział w akcjach „Sprzątanie Świata” zapewniając ich uczestnikom transport, rękawice i worki na śmieci. Zaprzyjaźnionym szkołom

dostarczano czasopismo „Poznajmy las”, dzięki któremu uczniowie mogli zostać zaznajomieni z życiem i mieszkańcami lasu.

Lata 2004-2007 były dla Nadleśnictwa Gniewkowo okresem uporządkowania prowadzonej działalności edukacyjnej. W tym okresie została zaplanowana i utworzona wspólnymi siłami Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu i Nadleśnictwa ścieżka przyrodniczo – leśna „Rejna – Balczewo” położona w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Inowrocławia. Przy ścieżce ulokowano wiatę edukacyjną z miejscem na ognisko.

W budynku Nadleśnictwa rozpoczęła funkcjonowanie izba edukacyjna mająca charakter wystawowy, przybliżająca pracę leśnika w dawniejszych czasach.

Zapoczątkowano cykliczny konkurs plastyczny dla szkół, cieszący się dużym zainteresowaniem. Opracowano materiały edukacyjne o Nadleśnictwie rozdawane w formie upominków podczas pogadanek.

Pracownicy Nadleśnictwa przeprowadzali pogadanki z dziećmi przedszkolnymi, szkół podstawowych, gimnazjalnych, młodzieżą szkół średnich oraz osobami dorosłymi, których tematyką były zagadnienia związane z ochroną przyrody, gospodarką leśną, ochroną przeciwpożarową oraz szkodnictwem leśnym.

Pracownicy Służby Leśnej wzięli udział w szkoleniu przeprowadzonym przez Nauczycielki SP nr 1 w Aleksandrowie Kujawskim, szkolenie powyższe miało na celu przybliżenie technik edukacyjnych stosowanych podczas pracy z dziećmi.

2.Ustalenie Komisji programu edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Gniewkowo.

Komisja w składzie:

Teresa Sobolewska- szkoła Podstawowa nr 1 w Aleksandrowie Kujawskim

Tomasz Sołtys- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Toruń

Tadeusz Chrzanowski- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Toruń

Krzysztof Okoński- Starostwo Powiatowe Inowrocław

Stanisław Słomiński- Nadleśnictwo Gniewkowo

Michał Brzeziński- Nadleśnictwo Gniewkowo

Na posiedzeniu w dniu 22.05.07 przyjęła poniższe założenia do programu edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Gniewkowo.

1. Program edukacji leśnej skierowany będzie przede wszystkim do dzieci i młodzieży lokalnych szkół.
2. Istnieje zasadność utworzenia w pobliżu miasta Gniewkowa ścieżki edukacyjnej usytuowanej na terenie leśnictwa Podlesie.
3. Należy kontynuować współpracę z zaprzyjaźnionymi partnerami w edukacji leśnej, a także pozyskiwać nowych zlokalizowanych na terenie Nadleśnictwa (szkoły, fundacje, instytucje).

4. Należy zorganizować lub współuczestniczyć w konkursach organizacyjnych dla dzieci i młodzieży szkolnej o tematyce leśnej i przyrodniczej.
5. Należy wykonać folder o Nadleśnictwie Gniewkowo ukazujący m.in. jego ofertę edukacyjną.
6. Należy zorganizować szkolenie merytoryczno-edukacyjne z udziałem nauczyciela uczącego przedmiotów przyrodniczych dla pracowników Służby Leśnej celem poznania metod i technik najprostszego i najbardziej trwałego dotarcia do dzieci podczas lekcji i zajęć terenowych.

Dnia 22.05.07 odbyło się spotkanie Komisji ds. Edukacji Ekologicznej w wyniku którego do założeń dodano następujące punkty:

1. Poszukać partnerów do realizacji zadań edukacyjnych.
2. Uczestniczyć w spotkaniach z rodzicami podczas „wywiadówek” w uzgodnieniu i na zaproszenie szkół.
3. Zorganizować dla nauczycieli warsztaty na ścieżce edukacyjnej.

3. Charakterystyka (naturalnych) walorów edukacyjnych nadleśnictwa.

Nadleśnictwo Gniewkowo jest jednym z 27 nadleśnictw znajdujących się na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu, pomimo dużego rozczłonkowania kompleksów leśnych oraz znajdującego się na terenie leśnym czynnego poligonu wojskowego o łącznej powierzchni około 12 tys. ha stanowi istotną bazę wypoczynkową dla mieszkańców okolicznych miast (Toruń, Inowrocław, Ciechocinek, Aleksandrów Kujawski, Gniewkowo). Na terenie nadleśnictwa dominują drzewostany sosnowe na słabych siedliskach borowych, jednakże nie brakuje tutaj też innych gatunków drzew leśnych rosnących na lepszych siedliskach które pięknie wkomponowują się w leśny krajobraz a leśnikom umożliwiają różnorodne sposoby gospodarowania.

Masowa penetracja terenów leśnych przez ludność, łatwy dojazd, miejsca parkowania oraz docierające do leśnictwa sygnały o rosnącym zainteresowaniu lasem, umożliwiają i uzasadniają prowadzenie różnorodnych działań edukacyjnych. Głównymi odbiorcami będą z pewnością dzieci szkół podstawowych i gimnazjalnych, nie należy jednak zapominać o pozostałych grupach odbiorców.

Na terenie nadleśnictwa znajdują się trzy rezerваты przyrody: ”Rezerwat Rejna”- florystyczny z wisienką stepową, „ Rezerwat Balczewo”- faunistyczny, chroniący miejsca lęgowe ptaków. W 2006 roku powstał również duży rezerwat fitosocjologiczny na terenie leśnictwa Koneck.

Kompleks leśny Rejna-Balczewo położony w sąsiedztwie miasta Inowrocławia oraz otoczony ze wszystkich stron mniejszymi miejscowościami jest miejscem masowo odwiedzanym. To właśnie z myślą o ludziach chcących wypocząć na łonie przyrody, dzięki pomocy Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu przy współfinansowaniu Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska powstała w 2005 roku ścieżka przyrodniczo – leśna „Balczewo – Reina”. Ścieżka ma kształt dwóch pętli, jedna o długości 2.9km - preferowana do zwiedzania pieszego i druga dłuższa - 7.4 km udostępniona dla rowerzystów kończąca się rezerwatem Wiśni stepowej. Na trasie pieszej znajduje się 15 kolejno ponumerowanych przystanków, których opisy znaleźć można w specjalnie do tego celu opracowanym folderze.

W leśnictwie Pieczenia umiejscowiona jest ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna „Świerczyna” o łącznej długości 2 km i z 10 przystankami o tematyce przyrodniczo- leśnej, położona jest ona w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Aleksandrowa Kujawskiego i cieszy się dużą popularnością jako miejsce spacerów mieszkańców tego miasta oraz obiekt edukacyjny dla dzieci okolicznych szkół. Ścieżka została otoczona opieką przez Szkołę Podstawową nr 1 w Aleksandrowie Kuj. z którą Nadleśnictwo Gniewkowo od lat współpracuje.

4. Obiekty edukacji leśnej nadleśnictwa.

1. Ścieżka przyrodniczo- dydaktyczna „Świerczyna”
 - a. Długość 2 km
 - b. Rok założenia 1997
 - c. Ilość przystanków- 10(Ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna „Świerczyna”; Kompleksowa ochrona lasu; Zanieczyszczenia; Poniżej koron drzew; Pułapki feromonowe; Szkodniki wtórne; Świerczyna; Jesion; Modrzew)
 - d. Kształt ścieżki pętla
 - e. Dojazd- autokar, PKP+ autokar
 - f. Wyposażenie- tablice edukacyjne, ławki, wiata i miejsce na ognisko oddalone o około 600 m od ścieżki.
 - g. Ścieżka o dużym znaczeniu lokalnym.
 - h. Średnioroczna frekwencja około 1000 osób
 - i. Znaczenie obiekt o typowo edukacyjno- leśnym charakterze.
2. Ścieżka przyrodniczo – leśna Balczewo – Reina
 - a. Długość 7.4km (w tym trasa piesza 2.9km)
 - b. Rok założenia 2005
 - c. Ilość przystanków 16 (Leśniczówka Balczewo, Zrąb, Cisy, Użytek ekologiczny, Fazy rozwojowe d-stanów, Dęby, Rezerwat

„Balczewo”, Podszyt, Sosna, Przebudowa d-stanów, Żywicowanie, Las mieszany, Budowa piętrowa lasu, Partia kontrolna, Poletko łowieckie, Rezerwat „Rejna”.

- d. Kształt ścieżki dwie pętle
- e. Dojazd transport własny
- f. Wyposażenie Wiata edukacyjna z miejscem na ognisko
- g. Ścieżka o dużym znaczeniu lokalnym
- h. Średnioroczna frekwencja około 2000 osób
- i. Znaczenie obiekt o typowo leśno edukacyjnym charakterze

- 2. Izba edukacyjna w siedzibie Nadleśnictwa o charakterze wystawowym obrazująca pracę leśników w czasach minionych.

5. Obiekty edukacji przyrodniczej innych podmiotów znajdujące się na terenie nadleśnictwa.

Brak

6. Partnerzy w edukacji leśnej społeczeństwa.

Głównymi partnerami w edukacji społeczeństwa są szkoły podstawowe i gimnazjalne a konkretnie nauczający w nich przyrody nauczyciele. W związku z tym, że Nadleśnictwo jest otwarte na wszelkie propozycje edukacyjne, które wychodzą z tej strony rok rocznie odbywają się pogadanki bądź akcje typu „dokarmianie zwierzyny”. Zadaniem nadleśnictwa powinno być kontynuowanie współpracy oraz nawiązanie nowych kontaktów, tak aby jak najwięcej dzieci miało możliwość poznania życia lasu i pracy leśnika.

Nadleśnictwo Gniewkowo utrzymuje kontakt z Urzędem Powiatowym w Inowrocławiu, Urzędem Powiatowym w Aleksandrowie Kujawskim oraz Urzędem Miejskim w Gniewkowie, które są partnerami w edukacji leśnej i przyrodniczej społeczeństwa.

Potencjalnymi partnerami mogą być: działające na jednym z kompleksów leśnych Stowarzyszenie Ochrony Walorów Przyrodniczych Kompleksów Leśnych Balczewo- Rejna, oraz lokalne media m.in. „Gniewkorama” i „Puls Aleksandrowa”.

7. Wydawnictwa edukacyjne o nadleśnictwie.

1. Zeszyt nr 9 z rok 2003 Towarzystwo Miłośników Gniewkowa i Ziemi Gniewkowskiej pod tytułem „Nadleśnictwo Gniewkowo – 115 lat”. Stanisław Słomiński, Jan Budny
2. Folder „90 lat Nadleśnictwa Gniewkowo” Wydawnictwo SAR „Pomorze” 2000 r.

8. Plan działalności edukacyjnej Nadleśnictwa Gniewkowo na rok 2008

1. Urządzenie ścieżki przyrodniczej w l-ctwie Podlesie.
2. Wykonanie niezbędnych remontów urządzeń edukacyjnych znajdujących się na ścieżce dydaktycznej „Świerczyna”..
3. Nadleśnictwo Gniewkowo przy współudziale innych partnerów zorganizuje dla dzieci okolicznych szkół konkurs plastyczny.
4. Spotkania Służby Leśnej spotykającej się z dziećmi na „Zielonych lekcjach” z nauczycielem przedmiotu przyrodniczego, celem łatwego dotarcia do słuchaczy . Termin ustalą nauczyciele.
5. Pogadanki w szkołach i w lesie na tematy związane z leśnictwem z uwzględnieniem „Polityki leśnej Państwa” z 1997 r. i zarządzenia nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 2003 roku.(Dokarmianie zwierzyny, ochrona p-poż i szkodnictwo leśne, odnowienia, zalesienia – ciągłość drzewostanów , szkodniki i sprzymierzeńcy lasu, itp.)